



ՕՐԱԳԻՐ ԶՄԻՌՆԻԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԶՄԻՌՆԻԱ ԸԱԲԱԹ 2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 1861

ԹԻՒ 663

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԶՄԻՌՆԻԱ, 2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ

Վաղղիյ մէջ, տէրութեան դանձուց վերաբերեալ մեծամեծ բարեկարգութիւններ պիտի հաստատուին, որոց հարկաւորութիւնը բացառաւ կերպիւ Նաբոլէոն կայսեր առջև դրուեցաւ տէրութեան պաշտօննայ մօտիւ Գալտին տեղեկագրութեամբը : Նորին Վեհափառութիւնը ուշադրութիւն մատուցանելով յիշեալ տեղեկագրութեան մէջ յառաջ բերուած խոհանոցի դիտողութեանցը և խնայողական շահաւորութեանցը ի մասին չափազանց ծախուց կայսերական կառավարութեանը, յօժարովի որոշեցոր նոյն ազգագրու առաջարկութիւնները շուտով ի գործ դրուին, և եկամտից տեսչութիւնը յանձնեց մօտիւ Գալտին :

Թէպէտ տէրութեան ծախուց գումարը մինչև յայտօր կարողութիւնը միշտ օրէնսդիր ժողովոց միջնորդութեամբը սակայն Նաբոլէոն Նորդ արտօնութիւն ունէր, երբոր արժան կը համարէր, հրաման տալու իւր կառավարութեան որ յաւելուածոյ մեծ գումարներ ծախք ընէ բարձրագոյն գոց եղած ժամանակը : որուն կը ներկայացնէր ետքէն զհաշիւները եղած ծախուց : Այս արտօնութիւնը, ինչպէս փորձիւ յայտնուեցաւ, շատ վտանգաւոր հետեւութիւններ ունի : Ըստորոք կայսերական կամ, ցողով թրքովին ազատ կըթողը ըլլալու ծախուց գումարին վրայօք, հետեւաբար օրէնսդիր ժողովոց զգուշութիւնը և որոշումը գրեթէ անօգուտ կըլլային : Աստի Նաբոլէոն կայսրը՝ ազգին ընդհանուր օգուտը իւր անձնական ազատութենէն նախապատիւ համարելով, վեհաձեռնաբար հրաժարեցաւ յիշեալ կայսերական արտօնութեան իրաւունքէն :

Սեփն Նիւտոնի զլիսու որ օրագրութիւն.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԶԱՆՈՒՄ

ՎԵՐԱՆԵՐՈՐԴԻՒՆԻՒՆԻ

Մանուկ եւ Գարուսիւնեան Ուսումնարանին՝

Բրավիայ, կառուցելոյ ի 26 Ապրիլ 1865 :

(Հարուստութիւն և վերջ) (1)

Հայ Կոմիտէ :

23. Նիւտոնը վարձապետ հայկական լեզուին լեզուի աշխարհական, ազգաւ Հայ և դաւանութեամբ Հայաստանեաց եկեղեցւոյ : Ունիցի նա զբաւական հմտութիւն ի հայկական գրագիտութեան, կարող ուսուցանել ի քերականութեան, ի թուաբանութեան, ի պատմութեան, ի բնական պատմութեան, ի բնական և բարոյական իմաստասիրութեան :

24. Նիւտոնը զլիսու վարձապետին պարտի լինել տնօրէնութեամբ և հաւանութեամբ ընդհանրական ժողովոյ : Նոյնպէս և սահմանադրութիւն վարձու նորա, որ լիցի ըստ հանգամանացու ուսումնարանին, և ըստ արժանեաց իսկ նորա :

25. Բաց ի վերին կատարելութեանց, տալէ նա զբաւական վկայականս բարի վարուց, և համեստ բնավորութեան :

26. Պարտականութիւն զլիսու վարձապետին՝ բաց ի սեփական պաշտամանէ իւրմէ անձանքի ուսուցչութեան, եղիցի նաև մտադիր լինել, ըստ կարի ներքին ընթացի կարգադրութեանց ուսումնարանին յոր եթէ յանգիման եկեղեցին աչաց ու իյէ զան :

(1) Տես լրագրոյ նախընթաց թիւը :

ները մեծ գումար իւր հրատարակեն Վաղղիյ վեհապետին այս ազգասիրական հաղուագիւտ ընթացքը : Յիշեալ օրագրութեանց մէկ քանիքն գրածները քիչ մը անդին կը հրատարակեմք ի տեղեկութիւն մեր ընթերցողաց :

Թէպէտ և իրարմէ թէ Վաղղիյ կառավարութիւնը միշտ ունի իւր զօրաբանակէն հարկւր հաղար հոգի նուազեցնելու, որով տարին հարկւր միլիոն ֆրանքի չափ խնայողութիւն մի պիտի ըլլայ, այսու ամենայնիւ շատերը տակուին չեն ուզեր հաւատալ այս ազգագրու կարգադրութեանը : Դոր անկարելի կը համարին, քանի որ Նիւտոնը ի պատճառս հոսմեական խնդրոյն և Վեհապետի ազատութեան անդադար պատրաստութիւններ կընէ, քանի որ Նիւտոնը ի պատճառս սպառնալից կացութեան խաղից և ի ներկայութեան խռովայող գործոց Հոնգարիայի, օրըստօրէ կը շարունակէ իւր զինուորական պատրաստութիւնները և վերջապէս քանի որ Ուստիան անդադար կաւելցնէ իւր զինուորաց թիւը ի պատճառս Նիւտոնի խռովութեանց :

Այս, գիտարին կերել և մեզ, որ Նաբոլէոն կայսրը կարող ըլլայ, այժմեան ծանր պարագայի մէջ, հարկւր հաղար հոգի նուազեցնել իւր զօրաբանակէն : սակայն կարելի է թէ միայն 40 կամ 50 հաղար հոգի պակսեցնելով, որոշէ որպէսզի իւր զօրաբանակին պատրաստ զինուորաց թիւը 400 հաղար հոգիէն աւելի չըլլայ :

Իտալական բարձրագոյն անցեալ ամսոյ ճին բացուեցաւ, և ինչպէս որ զօրացուած էր, պաշտօնէն ժողովոյն նախագահ Ռիքադի սեպուհը երեսփոխանաց ժողովոյն առջև դրուող երեսփոխան գրութիւնները, որ տեղի ունեցան հոսմեական խնդրոյն վրայօք : Այս գրութեանց մէջ մասնաւոր նշանակութեան արժանի

է սրբազան Պապին գրուած նամակը : որով Ռիքադի սեպուհը կապաղուցանէ Նորին Սրբազանութեանը զհարկաւորութիւնը հրաժարելու իւր աշխարհական իշխանութենէն, որպէսզի Հռոմի առաքելական աթոռը այնպիսի բարձրութիւն մի ստանայ, որ անձանթ է լիկեղեցւոյն դարեւ ի վեր :

Սոսիւ Ռիքադի, որ մասնաւոր պաշտօնի մը Փարիզ դացած էր, վերադարձաւ ի Ռիքադի, ու, ուր նախ Վիքթոր-Լամանուէլ թագաւորին տեսութեան երթալէ ետեւ, երկարօրէն խորհրդակցեցաւ Ռիքադի սեպուհին հետ : Այս երկու գլխաւոր պաշտօնատարաց՝ մէջ անկեղծ բարեկամութիւն և համաձայնութիւն մի կը տեսնուի, թէպէտ և զուգուեցաւ թէ մէջեր նին մեծ տարաձայնութիւն կայ իտալիոյ այժմեան քաղաքական ընթացքին նկատմամբ :

Չիլիի զօրապետին և պաշտօնէն ժողովոյն մէջ պիտահանդ գեղադր տարաձայնութիւն բարեկամաբար կարգադրեցաւ միջնորդութիւն Վիքթոր-Լամանուէլ թագաւորին :

Իտալականութիւնները համաձայն չեն ի մասին հիւանդութեան սրբազան Պապին : քանզի ու մանք կը հաստատեն թէ Պիոս Խննդորդ ծանր հիւանդ է : ուրիշները՝ Հռոմէն հասած վերջին լրացը վառահոլութիւն մատուցանելով՝ կըսեն, թէ Նորին սրբազանութեան առողջութիւնը շատ ազգէ վիճակի մէջ կը գտնուի : Ժամանակը շուտով պիտի յայտնէ մեզ այս երկու հակառակ զրուցուածոց մը ճշմարիտ է :

Վերականգնող լրերը քիչ մը ծանր են : վասն զի հիւանդային Վերականգնող պատերազմական շրջէն նաև մի Նիւտոն տէրութեան նաև մի բունեց և անոր մէջէն բռնութեամբ առաւ հարաւային գաղանկացութեան երկու գործկալները, որոնք իրենց կառավարութեան հրամանացը համեմատ

Հայտարարել :

35. Վարձապետուհին բաց յուսուցանելով զաղջիւնս ի զրադիտութեան, պարտի և ուսուցանել նոցա զաղջնորդութիւն և զայլ ձեռաբնաստ :

(Հաղապարհ և հրահանգ) :

36. Հրահանգ մանկանց յայտմ ուսումնարանի ունիցի իւր ի բարձրագոյն նպատակ՝ զկրկին առարկայս : Վարձապետութիւն և զհայրենասիրութիւն, և զայդոսիկ սկզբունքս գուն գործեսցնէ վարձապետք տարրացուցանել ի միտս նոցա, որով կատարեսցի սկզբնական դիտումն կառուցման նորին :

37. Ի հայկական դպրութեան ուսուցչեն մանկանց զքերականութիւն, զհայկաբանութիւն, զպատմութիւն, զբնական պատմութիւն, զբնական և զբարոյական իմաստասիրութիւն, զթուաբանութիւն և զգեղադրութիւն յերոսական լեզուին՝ զնոյն ամենայն վերոյգրեալ ուսմունքս : և և զաշխարհագրութիւն՝ զգործածութիւն երկրագնաց, զպատմութիւնս այն է մատիկայս, զիմաստասիրութիւն մեքենական, և զայլ պիտանի արհեստական կրթութիւնս :

38. Ի հայկականին մի՛ տացի մանկանց ուսանել զհին կամ զնոր մատենագրութիւնս անշքեղ կամ օտարտի ոճոց (որպիսիք են մատենաք առհասարակ հեղինակեալ ի Վիեննայ միաբանութեանէն Հայոց), այլ յաւելու իմ վարձեսցն զնոսա ի յետին գրականութիւնս Վիեննայի հեղինակաց մարց (ի բաց թողեալ միշտ զհաւատոյ գրեան) որպիսի են Հանախ սուրբիւն Ռոլենայ, Պիտաք, Լանքաքսայ ու զեւորութիւն, նոր Տեւմաք և այլ ամենայն աշխատասիրութիւնս զերազոյն զրէի հարցն Լրսենի, Կու

յառութիւնը կամ խոտորումն ի կանոնաց, տացէ անյապաղ տեղեկութիւն կառավարչաց զայնցման :

27. Վարձեսցնէ կառավարչէ զծանոցակ ուսուցիչս զմի կամ յաւելի, որպէս և յորժամ խոհական դատեսցնէ և հարկաւոր :

28. Օժանդակ ուսուցիչք նոյնպէս լիցին ազգաւ Հայ և դաւանութեամբ Հայոց եկեղեցւոյ, բերցն յաճնին զուսական ընդունակութիւն պաշտօնման իւրեանց, և վկայեալք վասն առաքինի վարուց :

29. Վարձ օժանդակաց կարգեսցի տնօրէնութիւն կառավարչաց ուսումնարանին՝ ըստ հանդամանաց :

30. Պաշտօն նոցա ուրոյն ի ճեմարանին որոշեսցի ի կարգաւոր զլիսու վարձապետէն, որում պարտին հարատակիլ :

Ինքնապիտակ :

31. Վարձապետ կամ վարձապետուհի Հոնգարական կամ Վիգորական լեզուի՝ կարգեսցի տնօրէնութեամբ և ընտրութեամբ : Ընդհանրական ժողովոյն, նոյնպէս և սահմանադրութիւն վարձու նոցա :

32. Եղիցին նոքա հետեւողք ազգային եկեղեցւոյ իւրեանց, և վկայեալք յազգա բարի և համեստ վարուց և բնավորութեան, որպէս և քաջ ընդունակութեան ի հրահանգել զաշխարհս ի լեզուին և յայլ կարեւոր ուսմունքս :

33. Օժանդակ ուսուցիչ եւրոպական լեզուի կարգեսցի ի կառավարչաց երբ հարկաւոր համարեալ, և այն համաձայն վիճակի ուսումնարանին ըստ խոհական դատողութեան, նոյնպէս և որոշումն վարձու նոցա :

34. Պաշտօն նոցա ի ճեմարանին կարգեսցի ի զլիսու եւրոպացի վարձապետէն, որում պարտի

ՔՆՆՈՐԹՈՒԿԱԼ

Յայտնի է որ Բորթոմարի Տոն Բնորո թա-
գաւորը անցեալ ամսոյ սկիզբը առ Լստուած
փոխեցաւ : Հանգուցելոյն եղբայրը և յաջորդը
Տոն Լուի Լուսին, որ օտար երկիր ճանապարհ
հորդութիւն ընելու գացած էր, նոյեմբերի
2ին հասնելով ի Լիզպոնա իւր մայրաքաղաքը,
հետեւեալ յայտարարութիւնը հրատարակեց .

Ժողովորդք Բորթոմարի,

Վերին Նախախնամութեան անխնայի վճռոյն
գորութեամբ եւ մեր տերութեան սահմանադրական
օրինաց համեմատ, հրաւիրուեցաւ հոգ տանել եւ քա-
ղաքորէ ազգին վերայ :

Յաւալի գարմացումը՝ որ տիրած է վրաս վասն մեծ
կորստեան գոր ըրիւք ամենքս, անուղղի մեջ ձգած
է իմ սիրտս : Հայրենիքը կողքայ ի վերայ մահուան
ամենէն արդարասեր եւ ամենէն լուսաւորեալ վեհա-
պետի մը, եւ ես արտասուօք կըբրջեմ զգերեզմանը
ամենասիրելի եղբոր մը : Ինձ յանձնուած ամենա-
դժուար պաշտօնը ի գործ դնելու ժամանակս, պիտի
ջանամ հետեւելու վեհապետի օրինակացը գորս բոլ
տուան ինձ առաքինի վեհապետը, որ իւր ժողովրդ-
եան գիրկէն այսպէս կանուխ յափշտակուեցաւ :

Հաստատութեամբ պահպանել իմ երկրիս քաղա-
քական հիմնադրութիւնները ոչ միայն իմ պարտուցս
այլեւ իմ զգացմանցս համաձայն գործ մըն է :

Տերութեան սահմանադրական պայմանագրութիւնը
ի գործ դնելու համար, կերպնում հաստատուեալ պա-
հել գնումեական առաքելական կարօյի կրօնը եւ
մեր քաղաքութեան ամբողջութիւնը, ի գործ դնել
եւ ի գործ դնել տալ Բորթոմարի ազգին քաղաքական
սահմանադրութիւնը, նմանապէս տերութեան ուրիշ
օրէնքները եւ ձեռքիս եկածմըն չափ նոց տանիլ ազգին
ընդհանուր բարութեանը վերայ :

Այս երդումը շուտով պիտի վերահաստատուի ի-
նէն ազգային խորհրդանոցին մէջ, որ մօտեքս պիտի
գումարուի : Հրաման տուի, որպէսզի այժմեան պաշ-
տօնեաները եւ տերութեան խորհրդոյ քարտուղարնե-
րը շարունակեն, իւրաքանչիւրք իւր պաշտօնին հա-
մեմատ, իրենց պարտքը կատարելու :

— Ստիւ Թէքթօ սեպուհը, որ Ստորիտի
մէջ Իտալիոյ գետապան է, նոյն մայրաքաղաքէն
մեկնեցաւ, գետապանտան քարտուղարը իրեն
տեղը ձգելով : Ստորիտի հիւպատոստարանաց ար-
ձանագրութեանց խնդրը բարեկամաբար չլինա-
լով լմննալ, Իտալիոյ Թագաւորը ստիպուեցաւ
իւր գետապանը ետ կանչել :

— Լոնտոնէն կըգրեկն :

Վալլէսի իշխանը, այսինքն Նիգրոյ Թագուհի
ւոյն մեծ որդին, սուրբ Օննդեան տօնախմբու-
թենէ ետեւ ճամբայ պիտի ելլէ Յոնիական կղզ-
դեաց ալցելութիւն մի ընելու ուսկից Լստրիք

58. Ստիւ Թէքթօ սեպուհը, որ Ստորիտի
մէջ Իտալիոյ գետապան է, նոյն մայրաքաղաքէն
մեկնեցաւ, գետապանտան քարտուղարը իրեն
տեղը ձգելով : Ստորիտի հիւպատոստարանաց ար-
ձանագրութեանց խնդրը բարեկամաբար չլինա-
լով լմննալ, Իտալիոյ Թագաւորը ստիպուեցաւ
իւր գետապանը ետ կանչել :

59. Տնտեսուհւոյն պարտականութիւն եղիցի իւր-
նամ տանել զգետապան մանկանց կարել և յարգարել
զնոսին ևայլն :

60. Ստիւ Թէքթօ սեպուհը, որ Ստորիտի
մէջ Իտալիոյ գետապան է, նոյն մայրաքաղաքէն
մեկնեցաւ, գետապանտան քարտուղարը իրեն
տեղը ձգելով : Ստորիտի հիւպատոստարանաց ար-
ձանագրութեանց խնդրը բարեկամաբար չլինա-
լով լմննալ, Իտալիոյ Թագաւորը ստիպուեցաւ
իւր գետապանը ետ կանչել :

61. Չգոռուացի չտալ թոյլ մանկանց կցորդ լե-
նել կամ հաղորդութիւն ունել բնաւ ընդ ծառայից :

62. Ստիւ Թէքթօ սեպուհը, որ Ստորիտի
մէջ Իտալիոյ գետապան է, նոյն մայրաքաղաքէն
մեկնեցաւ, գետապանտան քարտուղարը իրեն
տեղը ձգելով : Ստորիտի հիւպատոստարանաց ար-
ձանագրութեանց խնդրը բարեկամաբար չլինա-
լով լմննալ, Իտալիոյ Թագաւորը ստիպուեցաւ
իւր գետապանը ետ կանչել :

63. Թիւ սպասաւորաց ի գպրոցին կարգեսցի ըստ
անօրէնութեան կառավարչացն, ըստ ճիշտ պահանջ-
ման հարկին և մի ոք յաւելորդ :

64. Հաստատեսցի հմուտ ոմն յաւելորդական բժշ-
կաց քաղաքիս վասն բնակաւոր աշակերտացն, գաշ-
նաւորելով ընդ նմա ողձիկ տարեկան թեթեւ ըստ
կարի :

65. Սենեակ մի ուսումնարանին որոշեսցի ի հի-
ւանդանոց ի պէտս հիւանդ մանկանց :

66. Ինչ գեղատան միոյ աւարտեսցի տարեկան
գեղատուութիւն մանկանցն թեթեւ իմն գնով որքան
մարթ կցէ :

Հարցանմո-թիւն :

67. Եղիցի ամի ամի ընդհանրական հարցաքննու-

և Եղիցիտոս պիտի երթայ . և այնպէս կարգա-
դրած է իւր ճանապարհորդութիւնը, որպէսզի
Նիգրոյ վերադարձած ըլլայ տիեզերական մեծ
Լրուեստացոյցին բացուած ժամանակը՝ որ տեղի
պիտի ունենայ ի Լոնտոն 1862 մայիս ամսոյն
մէջ : Յիշեալ բարձրապատիւ Թագաւորանգ
իշխանին գաստիրարակութեանը մեծ հոգ կըտա-
րուի, մանաւանդ զանազան ճանապարհորդու-
թիւններ ընել տալով օտար և հեռաւոր եր-
կրներու մէջ : Երբիս արքայադուռ Բարձրու-
թիւնը մեծ համալսարանաց մէջ դաս տուած
ուսմանցը հետզհետէ մասնակից ըլլալէ ետեւ,
որսորդութեան եղանակ մի (սէզոն) անցուց ի
Սիւլիա, զինուորական եղանակ մի Իսլանտայի
մէջ, փարիզ և Վերմանիա ճանապարհորդութի
ըրաւ, ձմեռ մի Հոլանդի մէջ անցուց, Լմերիկայի
Սիւլիա եւ Նահանգները և Բանտա ալցելութեան
գացած է, և այժմ կըպատրաստուի պոլոյո
մի ընելու Սիւլիա կրական ծովը և Բրեքէլի մէջ :

Նիգրոյցի ազգը մեծ ակնկալութիւն ունի
իւր ապաւնի վեհապետին այս գործնական և
անձնական գաստիրարակութեանը վերայ,

Իզմիրի Օսմէի անուն հանդիսին Նոյեմբերի
20 թուոյն մէջ, Օսմէի հոն ստորագրութեմ,
Լըշլըն-այ գէմ Նամուկ մի կարգացինք Լըշլըսն
գիրայէն յուղարկուած :

Յիշեալ հանդիսին խմբագիրները՝ նոյն նա-
մակին անպատկառ գրիչը տեսնելով՝ իրաւամբ
ուղեր չեն անոր պատասխանատուութիւն վրանին
տեսնելու : Սիւլիայի պատճառաւ աւելուցտ, ա-
նոր հեղինակն ալ չէ համարձակել իւր ստորա-
գրութիւնը յայտնի դնելու : Խաւարին մէջ պահ-
ուել ուղեր է : Բայց զուր տեղը . քանզի իւր
թունաւոր գրիչէն իւրաքանչիւրք ճանչցաւ
զինքը և իւր թուլանից (զէյր զբքմ) սիրտը .
որ առանց յաջ և յահեակ նկատելու և առանց
ամենափոքր պատճառի մը, իբրեւ իմ կըղուար-
ձանայ խայթելու զբարեկամը և զժննման, ըն-
տանին և օտարականը, վերջապէս մեծը և փոք-
ըն, առանց խճի և առանց պատկառելու :

Իւր թէպէտ գիրին է այսպիսի ժանտ լեզուն
փշրել իբրեւ զանօթ բրաի՝ Գարգանքի ալիքն
Չանագգալէի, սակայն մեք արժան չեմք հա-
մարիւր պատասխանել այնպիսի գրուածոյ մը, ո-
րուն մէջ թշնամանքէ ի գաւ ուրիշ բան չկայ :

Պաշտօնական յայտարարութիւն :
Բարձրագոյն Պրան կառավարութեան կողմա-

թիւն աշակերտաց ի քանակեցերորդ աւուր Ազոս-
տոն ամսոյ, յոր կառավարիչը ուսումնարանին խնդ-
րեսցին ի գիտնականաց ոմանց գալ ի քննութիւն,
նոյնպէս և հասարակութիւնն հրաւիրեսցի վկայել
նոյազին :

68. Եղիցի նաւ առանձին հարցաքննութիւն ման-
կանց չորիցս ի տարուել ի նշանաւորեալ այցելուաց
այսինքն յերեսներորդ աւուր Մարտի, յերեսներորդ
Յունիսի, յերեսներորդ Սեպտեմբերի և յերեսներ-
րորդ աւուր Վեկտեմբերի, յորժամ տնօրէնութեամբ
վարժապետաց պատրաստեսցի ցուցակ մի աշակերտաց
ըստ իւրաքանչիւր աստիճանի, նշանակելով զամենայն
տեղեկութիւնս յառաջագիմնութեանց նոցա ի պէս
պէս ուսմունս ևայլն :

69. Ի հանդիպել աւուրցն նշանակելոյ ի վեր-
տեղութեան աւուր թողցի քննութիւնն ի յաջորդ օրն :

70. Պարզեք հանդիմանել ի մետաղաց, ի մա-
տենից ևայլն, բաշխեսցին մանկանց ի տարեկան
հարցաքննութեան ի վարժապետացն, կամ ի պարո-
նայց նշանաւորելոյ ի նոցունց թէ ի սակս գիտու-
թեան և թէ վասն բարի վարուց և ջանասիրութեմ :

71. Լրտաքննում ուրուք յաշակերտաց ի գպրոցէն
արժան վարկից ի դէպս անաստեղծ կամ անուղ-
ղելի մոլեկան գնացից նորս կամ անբարոյական ու-
նակութեանց, որ եղիցի ի ձեռն կառավարչացն զինի
բարուք քննութեան :

Լըշլըն-այ արքայի-թիւն :

72. Կանոնաւոր աւուրք արձակութեան վասն ման-
կանց սահմանեսցին այսպէս : Սիւլիա ի նոր տար-
ւոյ ի 1 Յունիս, 4 օր վասն ծննդեան Տնտես

նէ հրաման տրուած է՝ Լոնտոնի օսմանեան դէս-
պանին, որ կայսերութեան զինանշաններով ու-
րոշեալ առանձին տեղ մը պատրաստէ Նիգրոյ
մէջ ըլլալու ընդհանուր ազգային Լրուեստա-
ցոյցին պաշտօնին մէջ, ուստի Թուրքաստանի
ամեն կողմանց բնիկ կամ եկամուտ բնակիչներէն
(հարկատու երկրներն ևս մէկ տեղ առնելով)
անոնք որ գիտաւորութիւն ունին գործակից
ըլլալ այս Լրուեստացոյցին, պէտք է գիտնան
թէ իրենց օրեկից գործերը և վաճառքները,
զորս կըպարտաւորին իրենց ծախքովը յուղար-
կել ի Լոնտոն, պիտի ընդունուին յիշեալ ա-
ռանձին տեղը . ուր պիտի դառնան մի և նոյն
պաշտպանութիւնը, որ միւս ազգաց վաճառաց
և արուեստակերտութեանը շնորհուած է :

ՕՍՄԵՆԵԱՆ ԵՐԿԵԹՈՒՂԻ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ԻԶՄԻՐԻՆ ՄԻԼԵՏԵՒ ԱՅՏԸՆ

Բարձրագոյն Պրան երաշխաւոր եղած է
վճարելու այս երկաթուղւոյն բաժանորդացը,
ամենէն քիչը, տարին 6 առ 0/0 իրենց բաժնին
վերայ : Այլեւ հաւասար կերպիւ մասնակից պի-
տի ըլլան (օսմանեան կառավարութեանը հետ)
հարկւրին 7/12 աւելի եղած շահուցը :

ԱԶԳԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Վասն վեցերորդ վճարման 2 լիւս սթէրլին-
նաց իւրաքանչիւր բաժնի համար . որ առանդ-
դրուած ստակով և նախընթաց վճարումներով
13 լիւս սթէրլին վճարուած պիտի ըլլայ իւրա-
քանչիւր բաժնի համար :

Լուսիկայ յայտարարութեամբ իմաց կըտրուի
թէ այս ընկերութեան վարչութեան ժողովը՝ որ
ի Լոնտոն, որոշեց 2 լիւս սթէրլինաց նոր վը-
ճարում մի խնդրել ամեն մէկ բաժնի համար,
որ առնուած է այս ընկերութեանէն :

Այս որոշմանը համեմատ, յիշեալ երկաթուղ-
ւոյն ընկերութեանը մէջ բաժին ունեցողները
հրաւիրեալ են, առաջիկայ յայտարարութեմ
վճարել զյիշեալ երկու լիւս սթէրլինը, այս
օրէն մինչև 9 Յունիսի 1862 ըստ նոր տուած
րի, յետագայ երկու սեղանաւորաց մէկուն
կամ միւսոյն, որ են

Պարոնայք Չարլս Հէնսըն և ընկերք ի Պոլիս
Պարոնայք Հէնսըն և ընկերք, յիշմիր :

Վճարելու ժամանակը, հարկ է նոյն սեղանա-
ւորաց ներկայացնել առժամանակեայ վկայա-
կանները, որպէսզի վճարուած գումարը նշա-
նակուի անոնց ետեւը :

Իզմիր, 9 Դեկ. (27 Նոյեմբերի) 1861 :

սկսեալ ի թաթաւ օրէ որ ի Յունիս 17. 3 օր ի
բարեկենդանին . 10 օր ի Չատիկ սկսեալ յուսա-
երկուշաբթի օրէ, 1 օր ի տօնի Համբարձման, 15
օր զինի տարեկան հարցաքննութեան . 1 օր ի
ծննդեան Տնտես ըստ Հոլանդացոց, այսինքն ի 25
դեկտեմբեր . 1 օր յուսաք ուրբաթու նոցա, 1 օր ի
Չատիկ, 1 օր ի Համբարձման, 1 օր ի Հոգե-
ղալտեան և 1 օր յուսուր ծննդեան թաղաւորին
Հոլանդացոց . որ ընդ ամենայն եղև 40 օր :

Այցել-թիւն ի մէջ մանկանց և ընտանեաց :
73. Ծնողք, խնամակալք և բարեկամք մանկանց
ուսկիցն զթոյլտուութիւն գալոյ ի տեսութիւն նոցա
երբ և կամիցին, միայն պատշաճաւոր ակնածութեամբ
զի չլիցին արգել ի ժամս պարագոյ նոցա յուսմունս

74. Թողացուցի մանկանց ելանել յայցելութե-
լնտանաց կամ խնամածու բարեկամաց իւրեանց
յամենայն աւուրս կիւրակից և արձակութեանց .
այլ մի՛ առանց հրաւիրանաց նոցա . որք և պարտին
ի ժամանակին դարձուցանել զնոսա ի գպրոցն կամ
անյապաղ տալ զձանուցումն, եթէ գուցէ բանաւոր
պատճառ վարն կալոյ նոցա տակաւն ի բացեալ
յուսումնարանէն :

Լըշլըն-այ :

75. Նշանաւորեսցին երկու Այցելուք վասն հայ-
կական գպրութեան, և երկու այցելուք վասն եւ-
րոպացոյն . որք եղիցին պատուաւոր անձինք և բա-
նագէտք, որոց ընտրութիւնն լիցի ի կառավարչաց
ուսումնարանին :

76. Յիւրաքանչիւր ամսի միանգամ, կամ աւելի
ևս եթէ հաճեսցին, եկեսցին այցելութիւն յուսումնա-

